

**Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Πρόληψης Παιδικής
Κακοποίησης**

Ηλικιακή ομάδα- Πλαίσιο: 6 – 12 ετών, Ειδικά δημοτικά, Γενικά δημοτικά.

Μέσα- Υλικά: φύλλα εργασίας, βίντεο, εικόνες.

Λέξεις- Κλειδιά: κακοποίηση, Ευρώπη, αγγίγματα, κανόνας εσωρούχου.

Μαυροματίδου Αικατερίνη

Πολονύφη Μαριάννα

Φακίτσα Ειρήνη-Ζωή

Η Αρπαγή της Ευρώπης

Στόχοι προγράμματος

1^{ος} Μαθησιακός Στόχος : Η συνειδητοποίηση από τους μαθητές ότι οι άνθρωποι που μας περιβάλλουν δεν έχουν πάντα καλές προθέσεις.

2^{ος} Μαθησιακός Στόχος: Η διάκριση των καλών και κακών αγγιγμάτων από τα παιδιά.

3^{ος} Μαθησιακός Στόχος: Η ανάγκη άμεσης έκφρασης των αρνητικών συναισθημάτων (αμηχανία, ντροπή, άγχος, φόβος) που προκύπτουν από οποιαδήποτε συναναστροφή, ακόμη και συγγενικών προσώπων, στους γονείς ή στους δασκάλους τους.

Υλικό για τον δάσκαλο

Ο Μύθος της Αρπαγής της Ευρώπης από τον Δία

Ο Δίας μεταμορφώθηκε σε λευκό ταύρο για να κλέψει την Ευρώπη από τη Φοινίκη, να τη φέρει στην Κρήτη και να ονομαστεί από αυτήν όλη η ήπειρος. Ο Ζευσ ερωτεύτηκε την Ευρώπη και έστειλε τον Ερμή να οδηγήσει τα βόδια του Αγήνορα στον γιαλό της Τύρου, όπου εκείνη και οι συντρόφισσές της συνήθιζαν να κάνουν τον περίπατό τους. Ενώθηκε και ο ίδιος με το κοπάδι, μεταμφιεσμένος σε χιονάτο ταύρο με πλούσια προγούλια και κέρατα μικρά, σαν πολύτιμα πετράδια, ανάμεσα στα οποία ήταν χαραγμένη μία μόνο μαύρη γραμμή. Η Ευρώπη εντυπωσιάστηκε από την ομορφιά του και *βλέποντας ότι είναι ήμερος σαν αρνάκι*, κατανίκησε τον φόβο της και άρχισε να παίζει μαζί του, να του βάζει λουλούδια στο στόμα και να του κρεμάει γιρλάντες στα κέρατα. Στο τέλος ανέβηκε στη ράχη του και τον άφησε να την πάει, κατηγορίζοντας ράθυμα, ως την άκρη του νερού. Ξάφνου, ο ταύρος ρίχτηκε στη θάλασσα και άρχισε να κολυμπάει, ενώ εκείνη κοίταζε πίσω της με τρόμο την ακτή που ξεμάκραινε. Ο Δίας και η Ευρώπη απέκτησαν μαζί τρία τουλάχιστον παιδιά: τον βασιλιά Μίνωα, τον Ραδάμανθυ και τον Σαρπηδόνα.

Πιο αναλυτική εκδοχή του μύθου: Η Ευρώπη μια μέρα πήγε στα λιβάδια κοντά στην παραλία προκειμένου να παίζει με τις φίλες της και να μαζεύει λουλούδια. Εκεί συνάντησε τον θεό Δία, ο οποίος μόλις την είδε τον χτύπησε ο Έρωτας. Σκεφτόμενος τι να κάνει για να την πλησιάσει, πήρε τη μορφή ταύρου κι έπαιξε μαζί της. Ήταν πάρα πολύ όμορφος, γιατί ήταν κατάλευκος, με ωραία στριφογυριστά κέρατα και ήμερο βλέμμα. Πηδούσε λοιπόν στην ακρογιαλιά και μούγκριζε τόσο γλυκά, που η Ευρώπη τόλμησε ν' ανέβει πάνω του. Μόλις έγινε αυτό, ο Δίας όρμησε προς τη θάλασσα με εκείνη στην πλάτη του, έπεσε μέσα και κολυμπούσε. Αυτή τότε τρομοκρατήθηκε πολύ, με το αριστερό χέρι κρατιόταν από το κέρατο, για να μην πέσει, και με το άλλο κρατούσε το πέπλο της που ανέμιζε.

Η θάλασσα έμεινε αμέσως ακυμάτιστη, ηρέμησε κι έγινε λάδι, ενώ Έρωτες πετούσαν δίπλα, λίγο πάνω από τη θάλασσα, τραγουδούσαν τον υμέναιο, και οι Νηρηίδες βγήκαν στην επιφάνεια και πήγαιναν δίπλα-δίπλα, καβάλα στα δελφίνια, χειροκροτώντας. Το γένος των Τριτώνων, επίσης και όποιο άλλο θαλάσσιο πλάσμα δεν προκαλεί φόβο στο μάτι, χόρευε γύρω από την κοπέλα. Όλα τούτα γίνονταν από τη

Φοινίκη μέχρι την Κρήτη. Όταν όμως η Ευρώπη επιβιβάστηκε στο νησί, ο ταύρος δε φαινόταν πια, αλλά ο Δίας πήρε από το χέρι την Ευρώπη και την οδήγησε στο Δικταίο άντρο, κατακόκκινη και με το βλέμμα χαμηλωμένο.

Έναρξη συζήτησης στην τάξη: Ο/Η εκπαιδευτικός ρωτάει τα παιδιά αν θυμούνται τι απεικόνιση υπάρχει σε ένα κέρμα των 2€. Αν κάποιο παιδί γνωρίζει το αφήνουμε να μιλήσει και να πει τι ξέρει. Αν κανένα παιδί δε γνωρίζει ή δε θυμάται, ο εκπαιδευτικός θα έχει μαζί του ένα δίσκω το οποίο θα δείξει στα παιδιά και θα τους ζητήσει να περιγράψουν τι βλέπουν. Έτσι θα δοθεί το έναυσμα για μία συζήτηση γύρω από τον μύθο του Δία και της Ευρώπης. Ο/Η εκπαιδευτικός θα διηγηθεί τον μύθο στα παιδιά (παρατίθεται παρακάτω). Αυτό που θα πρέπει να τονιστεί είναι ότι ένα άτομο μπορεί να φαίνεται καλό και φιλικό στην αρχή, αλλά στη συνέχεια μπορεί να προσπαθήσει να μας βλάψει. Η Ευρώπη ξεγελάστηκε από τον ταύρο και άρχισε ξένοιαστα να παίζει μαζί του. Ωστόσο εκείνος δεν ήταν όσο καλός φαινόταν εξ αρχής και στο τέλος την έκλεψε. Επίσης θα πρέπει να τονιστεί η ανάγκη τα παιδιά να αναφέρουν στους γονείς ή στον δάσκαλό τους οτιδήποτε συμβαίνει και τα φέρνει σε αμηχανία ή τα κάνει να αισθάνονται άσχημα.

Ενδεικτική Δραστηριότητα 1 (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)

Κολάζ μεταμορφώσεων

Τα παιδιά χωρισμένα σε 4 ομάδες καλούνται να φανταστούν και να ζωγραφίσουν μία από τις πολλές μορφές που έπαιρνε ο Δίας (ο/η εκπαιδευτικός έχει μιλήσει ήδη στα παιδιά για τις διάφορες μορφές που έπαιρνε ο Δίας), η επιλογή της οποίας θα γίνει με κλήρο. Κάθε ομάδα παιδιών τραβάει μέσα από ένα κουτί ένα χαρτάκι, που γράφει με λίγα λόγια την ιστορία του εκάστοτε μύθου, με τη μεταμόρφωση του Δία που πρέπει να ζωγραφίσει (αετό, χρυσή βροχή, κύκνο, Αμφιτρύωνα). Στη συνέχεια φτιάχνουμε ένα κολάζ, στην κορυφή του οποίου υπάρχει μία φωτογραφία του Δία και από κάτω οι ζωγραφιές των παιδιών. Τέλος, γίνεται φανερή ψηφοφορία και κάθε παιδί λέει ποια μεταμόρφωση του αρέσει περισσότερο και γιατί. Έτσι έχουμε και την ανακήρυξη της αγαπημένης μεταμόρφωσης της τάξης.

ΜΙΚΡΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΡΟΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ

ΑΕΤΟΣ: Ο Δίας για να μπορέσει να αρπάξει τον νεαρό Γανυμήδη, γιο του βασιλιά Τρώα, μεταμορφώθηκε σε αετό.

ΧΡΥΣΗ ΒΡΟΧΗ: Ο Δίας για να καταφέρει να μπει στο υπόγειο που ήταν φυλακισμένη η Δανάη και να την πλησιάσει, μεταμορφώθηκε σε χρυσή βροχή.

ΚΥΚΝΟΣ: Η Λήδα, βασίλισσα της Σπάρτης, κάποια μέρα προσπάθησε να σώσει έναν κύκνο από έναν αετό που τον κυνηγούσε. Ωστόσο, ο κύκνος ήταν στην πραγματικότητα ο Δίας, που προσπαθούσε να την ξεγελάσει αλλάζοντας μορφή.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ: Ο Δίας πήρε τη μορφή του Αμφιτρύωνα για να μπει στο σπίτι του και να ξεγελάσει τη σύζυγό του Αλκμήνη.

Ενδεικτική Δραστηριότητα 2 (ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)

Ακροστοιχίδα ΕΥΡΩΠΗ

ΛΥΣΗ

Ακροστοιχίδα

1. **Ε**ΚΛΕΨΕ
2. **Υ**ΦΑΣΜΑ
3. **Ρ**ΑΧΗ
4. **Ω**ΡΑΙΑ
5. **Π**ΑΡΑΛΙΑ
6. **Η**ΜΕΡΟΣ

1. Πώς πήρε ο Δίας την Ευρώπη;
2. Από τι ήταν φτιαγμένο το πέπλο της Ευρώπης;
3. Πού κουβάλησε ο ταύρος την Ευρώπη;
4. Πώς φαινόταν η Ευρώπη στον Δία;
5. Πού έπαιζε με τις φίλες της η Ευρώπη;
6. Τι ήταν στην αρχή ο ταύρος; Άγριος ή

Ενδεικτική Δραστηριότητα 3 (ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)

Προβολή βίντεο: Το μυστικό της Νίκης

<https://www.youtube.com/watch?v=gyzEclgogFg>

Το εν λόγω βίντεο ενισχύει την εκμάθηση των στόχων που θέσαμε παραπάνω. Ωστόσο, εισάγει και την έννοια των καλών και κακών αγγιγμάτων.

Τα παιδιά μαθαίνουν το τραγούδι που ακούγεται στο τέλος του βίντεο και το τραγουδάνε όλα μαζί. Μπορούμε να διδάξουμε τα παιδιά να συνοδεύουν το τραγούδι με κινήσεις των χεριών (παντομίμα). Ακόμη παρακάτω δίνεται το τραγούδι γραμμένο με την αντικατάσταση κάποιων λέξεων με εικόνες, έτσι ώστε τα παιδιά να έχουν και οπτικό ερέθισμα το οποίο θα τα βοηθήσει να το μάθουν πιο εύκολα, αλλά και να το θυμούνται.

Επιπροσθέτως, μπορούμε να εκτυπώσουμε υλικό (παρατίθεται παρακάτω αρχείο pdf) το οποίο θα κολλήσουμε στους τοίχους της τάξης και θα μας υπενθυμίζει τον κανόνα του εσωρούχου, αλλά και τη διαφορά μεταξύ των καλών και κακών αγγιγμάτων.

Ενδεικτική Δραστηριότητα 4 (ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)

Ζητάμε από τα παιδιά να σκεφτούν και να ζωγραφίσουν το πρόσωπο στο οποίο θα μπορούσε να απευθυνθεί η Νίκη εάν δεν παρουσιαζόταν η νεράιδα. Με ποιον άλλον θα μπορούσε να συζητήσει αυτό που βίωσε με τον άνθρωπο σκιά;

Ενδεικτική Δραστηριότητα 5 (ΟΜΑΔΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ)

Παίζουμε ένα παιχνίδι στο οποίο τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες. Η μία ομάδα υποδύεται τον ταύρο και η άλλη την Ευρώπη (τοποθετούμε και τις ανάλογες εικόνες μπροστά από τις ομάδες). Κάνοντας χρήση των ερωτήσεων και των απαντήσεων του τραγουδιού που ακούστηκε στο βίντεο της Νίκης, η ομάδα που παριστάνει τον ταύρο ρωτάει για παράδειγμα: «Ν' αγγίζω το μαλλάκι;». Η ομάδα των παιδιών που παριστάνει την Ευρώπη απαντάει «Ναι» ή «Όχι» ανάλογα με την ερώτηση. Στη συνέχεια οι ομάδες ανταλλάσσουν ρόλους και το παιχνίδι συνεχίζεται.

Ενδεικτική Δραστηριότητα 6 (ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)

Τα παιδιά διαβάζουν τις προτάσεις του πίνακα που παρατίθεται παρακάτω και σημειώνουν αν είναι ομοιότητα ή διαφορά των δύο ιστοριών (Ευρώπης και Νίκης), αντίστοιχα.

Ενδεικτική Δραστηριότητα 7 (ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)

Όπως είδαμε στο βίντεο η νεράιδα παρηγόρησε και συμβούλεψε τη Νίκη για το τι πρέπει να κάνει, αν κάποιος της φερθεί με τον ίδιο τρόπο που της φέρθηκε ο άνθρωπος σκιά. Τι θα μπορούσε να συμβουλέψει αντίστοιχα την Ευρώπη το αγγελάκι που βρίσκεται κάτω δεξιά στην εικόνα; (προτεινόμενο φύλλο εργασίας παρακάτω) Ο μαθητής/τρια καλείται να πει ή να γράψει κατά τις δυνατότητές του την άποψή του/της. Η εν λόγω δραστηριότητα μπορεί να πάρει και τη μορφή θεατρικού έργου, στο οποίο ένα παιδί θα παριστάνει την Ευρώπη και ένα άλλο το αγγελάκι. Δημιουργούμε πολλά ζευγάρια παιδιών και οι ρόλου εναλλάσσονται.

Υλικό για τον μαθητή

Φύλλο Εργασίας 1

Φαντάζομαι και ζωγραφίζω τη μεταμόρφωση του Δία σε κύκνο.

Φύλλο Εργασίας 1

Φαντάζομαι και ζωγραφίζω τη μεταμόρφωση του Δία σε αετό.

Φύλλο Εργασίας 1

Φαντάζομαι και ζωγραφίζω τη μεταμόρφωση του Δία σε χρυσή βροχή.

Φύλλο Εργασίας 1

Φαντάζομαι και ζωγραφίζω τη μεταμόρφωση του Δία σε Αμφιτρύωνα.

Φύλλο εργασίας 2

Ακροστοιχίδα

Ε _ _ _ _ _

Υ _ _ _ _ _

Ρ _ _ _ _

Ω _ _ _ _ _

Π _ _ _ _ _

Η _ _ _ _ _

1. Πώς πήρε ο Δίας την Ευρώπη;
2. Από τι ήταν φτιαγμένο το πέπλο της Ευρώπης;
3. Πού κουβάλησε ο ταύρος την Ευρώπη;
4. Πώς φαινόταν η Ευρώπη στον Δία;
5. Πού έπαιζε με τις φίλες της η Ευρώπη;
6. Τι ήταν στην αρχή ο ταύρος; Άγριος ή

Φύλλο εργασίας 3

Παρακολουθώ το βίντεο: Το μυστικό της Νίκης

<https://www.youtube.com/watch?v=gyzEcIggFg>

Μαθαίνω το Τραγούδι

Η Νίκη έχει ένα φίλο

παίζουνε μαζί

κάνουν τα

της

και

ο φίλος όμως της ζητάει

να κρατήσει

η Νίκη τώρα μας το λέει

να μάθουμε κι εμείς αυτό:

Ν'αγγίζω το

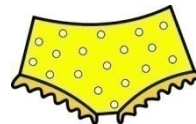
Ν'αγγίζω το

Ν'αγγίζω τη

ΟΧΙ όμως το

Η Νίκη μας φωνάζει «πάμε»

πετάει ψηλά

όπως το μικρό

που κάναμε στη

Ο φίλος όμως της ζητάει

να κρατήσει

η Νίκη τώρα μας το λέει

να μάθουμε κι εμείς αυτό:

Ν'αγγίζω το

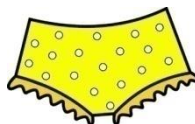
Ν'αγγίζω το

Ν'αγγίζω τη

ΟΧΙ όμως το

Φύλλο εργασίας 4

Σκέψου και ζωγράφισε σε ποιο άλλο πρόσωπο θα μπορούσε να μιλήσει η Νίκη για ό,τι της συνέβη, εάν δεν παρουσιαζόταν η νεράιδα.

Φύλλο εργασίας 5

Ομοιότητες και διαφορές των δύο ιστοριών

ΕΠΙΛΕΓΩ ΤΟ ΣΩΣΤΟ

	<u>ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ</u>	<u>ΔΙΑΦΟΡΕΣ</u>
Ήταν φιλικός ο Ταύρος και ο Άνθρωπος Σκιά στην αρχή.		
Τους πίστεψαν και οι δυο.		
Συνέβη στον μύθο και στην πραγματικότητα.		
Η Ευρώπη αρπάχτηκε από τον Ταύρο, η Νίκη έδιωξε τον Άνθρωπο Σκιά.		
Η Ευρώπη δεν είχε κάποιον να την συμβουλέψει, η Νίκη είχε την Νεράιδα.		
Η Ευρώπη ήταν κοπέλα, η Νίκη ήταν κοριτσάκι.		
Ο Ταύρος άλλαξε συμπεριφορά απέναντι στην Ευρώπη, ο Άνθρωπος Σκιά άλλαξε συμπεριφορά απέναντι στη Νίκη.		

Φύλλο εργασίας 6

Φαντάσου ότι είσαι το αγγελάκι που βρίσκεται κάτω δεξιά στην εικόνα. Συμβούλεψε την Ευρώπη, όπως η νεράιδα συμβούλεψε τη Νίκη στο βίντεο που είδες.

